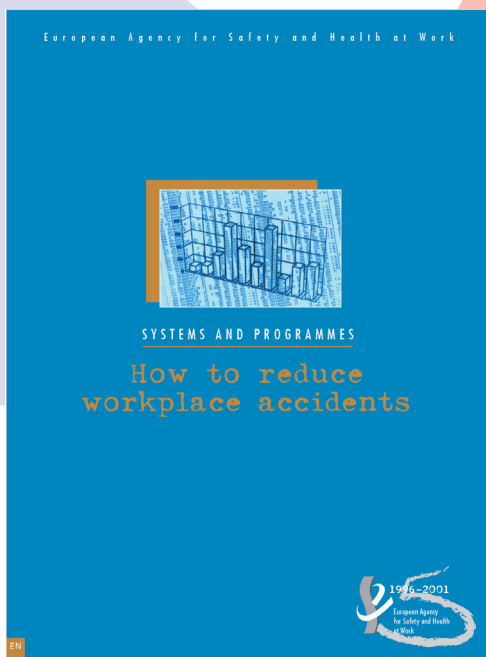

Eljuttatni az üzenetet: munkavédelmi kampányok

Egy Ügynökségi kiadvány összefoglalója

Preprečevanje nezgod, povezanih z delom, ostaja ključni element, kar se izraža v dejstvu, da je to tema za Evropski teden varnosti in zdravja pri delu 2001. Za podporo te pobude je bila opravljena študija programov za preprečevanje nezgod v državah članicah Evropske unije. 22 primerov, analiziranih v poročilu, zajema ukrepe na nacionalni in regionalni ravni ter na ravni sektorja in podjetja.

Kvantitativna ocena primerov

Poročilo kaže, da imajo lahko programi za preprečevanje nezgod precejšen pozitiven vpliv, na primer z nižjimi stopnjami pogostnosti in resnosti nezgod pri delu ter z boljšimi razmerji med stroški in koristmi, poleg drugih koristi. Čeprav se vrste in ravni ukrepov v obravnavanih primerih bistveno razlikujejo, je pomembno spoznanje, da ima lahko neposreden stik s ciljnimi skupinami veliko vlogo pri zmanjševanju nezgod in njihovih posledic. Poročilo tudi poudarja pomen sistemov spremljanja, preprečevanja tveganj pri viru ter prednosti socialnega dialoga, partnerstva in vključenosti delavcev.

V nadaljevanju navajamo povzetek kvantitativnih dokazov iz študije, ki podpira te ugotovitve.

Nižje stopnje pogostnosti nezgod

- Pomen kampanj ozaveščanja:** Nacionalna kampanja ozaveščanja v Avstriji za preprečevanje padcev pri delu je z oglaševanjem in odnosi z javnostmi število padcev zmanjšala za skoraj 10 %. Ukrepi javnih organov, kot je Izvršni organ za varnost in zdravje Združenega kraljestva, v kampanji "Recept za varnost" v industriji hrane in pijače, namenjeni povečanju splošne ozaveščenosti o varnosti, so privedli do zmanjšanja za okoli 13 %. Kampanja v Alzaciji–Mozeli o varnosti na delovnih odrih pa je stopnje nezgod znižala za skoraj 10 %.
- Ukrepi na nacionalni ali regionalni ravni, vključno z neposrednim stikom s podjetji, so pogosto še posebej učinkoviti.** Programa Aragón, na primer, kaže, da lahko ukrepi regionalnih inšpektoratov pomagajo znižati stopnje nezgod za več kot 25 % v "podjetjih z visokim tveganjem". Drugi španski regionalni inšpektorati so imeli podobne izkušnje. Osredotočenost je lahko ključni dejavnik.

V kampanji "Recept za varnost", ki jo je izvedel Izvršni organ za varnost in zdravje, je bilo z osredotočenjem na 19 podjetij ali "črnih točk", v katerih so bile stopnje pojava poškodb trikrat večje od povprečja v industriji hrane in pijače, doseženo 33-odstotno zmanjšanje.

- Tudi programi, ki jih začnejo sektorski organi, imajo na splošno pozitiven vpliv.** Intenzivna nemška kampanja o padcih z višine v gradbeništvu, ki je bila usmerjena na vse interesne skupine in so jo podpirali novi predpisi za preprečevanje nezgod, je pojav teh padcev zmanjšala za 30 %. Druga nemška kampanja, ki jo je organizirala varnostna industrija, je prinesla 37-odstoten upad nezgod v vključenih podjetjih. Na Danskem je pobuda kmetijskega sektorja stopnje nezgod v ciljni skupini znižala za 40 %. Ta skupina je bila "izpostavljena" kontrolam varnosti na kmetiji in usposabljanju glede vedenja.
- Pobude podjetij imajo lahko enako izrazite rezultate.** Mogoča so zmanjšanja za več kot 50 %, če se posebna tveganja v delovnem okolju obravnavajo sistematično. Toda tudi bolj splošne metode, kot je Tuttava – ki se osredotoča na urejenost delovnega mesta – lahko zmanjšajo nezgode za okoli 20–40 %. Poleg tega se zdi, da je varnost pri velikih infrastrukturnih projektih, kot so gradnja mostov in gradnja predorov za proge za visoke hitrosti, mogoče bistveno izboljšati s sprejetjem posebnih varnostnih ukrepov ali s kampanjami.

ŠTUDIJE PRIMEROV

Ukrepi, sprejeti na nacionalni ali regionalni ravni

- Varnost med gradnjo proge za visoke hitrosti Bologna–Firence
- Pobuda za varnost na delovnih odrih v regiji Alzacija–Mozela
- Stalna povezava Øresund: varna nabava v gradbeništvu – danska gradbena dela
- "Varnost z vsakim korakom": nacionalna kampanja avstrijske ustanove za nevarno zavarovanje za preprečevanje padcev
- Kako zmanjšati nezgode v podjetjih z visokim tveganjem s ciljno usmerjeno inšpekcijsko kampanjo: Programa Aragón

Ukrepi, sprejeti na ravni sektorja

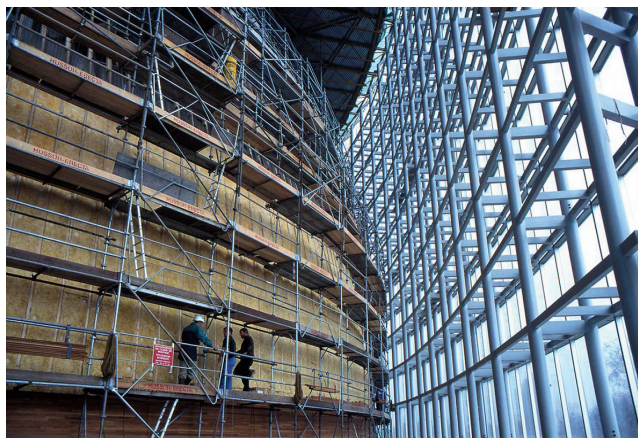
- Padci čez krov v pomorskem sektorju – spregovorimo o tem!
- Strategija preprečevanja za varnostno industrijo v Nemčiji – model za varnost pri delu
- Nezgode na kmetijah: danski model za preprečevanje
- "Recept za varnost" – varnost pri delu v industriji hrane in pijače
- Nezgode v nemškem gradbeništvu, ki vključujejo padce z višine
- Preprečevanje prometnih nezgod v italijanski avtocestni policiji
- Irsko partnerstvo za varnost v gradbeništvu – CSP
- Nevidni sovoznik: programi ozaveščanja o alkoholu za voznike tovornjakov na Nizozemskem
- Preprečevanje nevarnosti zaradi požarov in eksplozij prahu v Nemčiji
- Kampanja za preprečevanje v tekstilni in oblačilni industriji na Portugalskem

Ukrepi, sprejeti na ravni podjetja

- Preprečevanje vbodov s šivankami v tekstilni in oblačilni industriji – primer Williama Bairda
- Celinske plovne poti v Belgiji: zniževanje števila nezgod z izvajanjem sistematične politike varnosti
- Dolgoročni ukrepi za varnost in zdravje pri delu: TITAN
- Varno upravljanje v jeklarski industriji: ARBED

Ukrepi z uporabo standardiziranih instrumentov

- Varne in produktivne delovne navade: Tuttava
- Metoda WASP – analiza delovne skupine za spodbujanje varnosti
- Pogodbe za preprečevanje za MSP na podlagi sektorskih sporazumov

© European Commission

Nižje stopnje resnosti

Znižanje stopnje resnosti nezgod, izmerjene z dolžino odsotnosti z dela, se pogosto ujema z znižanjem pogostosti nezgod. Čeprav se zdi, da obstajajo izjeme:

- v belgijskem programu za celinske plovne poti je bilo znižanje stopnje resnosti nezgod majhno kljub velikemu znižanju njihove pogostosti;
- v francoskem primeru o pogodbah za preprečevanje je videti precejšnje znižanje stopnje resnosti nezgod, ki se kaže s približno 40-odstotnim znižanjem stroškov na nezgodo, vendar pa je bilo zmanjšanje pogostosti nezgod očitno majhno.

Močno znižanje nezgod s smrtnim izidom

V nekaj primerov so bile vključene informacije o številu nezgod s smrtnim izidom. Zdi se, da ta kazalnik sledi trendu stopenj pogostosti nezgod, čeprav se zmanjšanja nezgod s smrtnim izidom zdijo izrazitejša. Ta kazalnik je uporabljen tudi v zapletenih infrastrukturnih delih, kot sta most Øresund med Dansko in Švedsko ter proga za visoke hitrosti v Italiji med Firencami in Bologno. Za oba projekta se zdi, da sta imela bistveno nižje stopnje nezgod s smrtnim izidom kot podobni predhodni infrastrukturni projekti.

Pozitivna razmerja med stroški in koristmi

V nekaterih obravnavanih programih je bilo mogoče izračunati razmerje med stroški in koristmi. Razmerje v avstrijskem primeru o preprečevanju padcev na delovnem mestu je bilo 1:6. To pomeni, da se vsak vloženi euro povrne šestkratno. V primeru "Recept za varnost" – varnost v industriji hrane in pijače – je bilo to razmerje 1:4-1:5,5. V primeru varnostne industrije v Nemčiji je bilo poudarjeno, da se bodo uvedeni varnostni ukrepi izplačali v treh letih.

Kvalitativna ocena primerov

Zgoraj opisani primeri vsebujejo več lastnosti, za katere se zdi, da so prispevale k uspehu ukrepov, in se lahko štejejo za bistvene elemente v dobrih praksah, katerih cilj je znižati stopnje nezgod.

Pomen sistema spremljanja

Vsi primeri so izpostavili potrebo po učinkoviti oceni tveganj na ravni sektorja in na posameznih delovnih mestih. Močan sistem spremljanja, ki temelji na statistikah, za beleženje pojavnosti in resnosti nezgod po uvedbi programa se prav tako zdi pomemben element. Podatki iz te vrste sistema omogočajo bolj poglobljeno analizo in prepoznavanje morebitnih šibkih točk, ki se jih bo treba lotiti v prihodnosti.

Preprečevanje tveganj pri viru

V nekaterih obravnavanih pobudah, kot sta "Ukrepi za varnost na delovnih odrih v gradbeništvu v Alzaciji–Mozeli" in "Preprečevanje vbodov s šivankami – William Baird", lahko tehnični ukrepi nadzorujejo in včasih lahko celo odpravijo tveganje pri njegovem viru. Primeri tega so delovni odri, ki se lahko varno postavijo in uporabljajo, ter varovala za prste, ki se lahko namestijo na nove ali stare šivalne stroje. Vendar pa je treba uporabo takšnih naprav spodbujati pri drugih podjetjih. Poleg tega so take naprave samo prvi korak k večji varnosti pri delu, saj nova tehnologija pogosto zahteva usposabljanje, nasvete, nove delovne metode in finančna sredstva.

Socialni dialog, partnerstvo in vključenost delavcev

Socialni dialog med delodajalci, zaposlenimi ali njihovimi predstavniki na ravni podjetja, sindikati in združenji delodajalcev na ravni sektorja, regionalni ali nacionalni ravni je pomemben pogoj za uspeh.

Na Irskem je bil kot odziv na slabo evidenco nezgod pri delu podpisan partnerski sporazum med vlado, delodajalci, zaposlenimi in ustanovo, zadolženo za preprečevanje tveganj, ki izhajajo iz dela. Cilj tega partnerskega ukrepa je bilo spodbuditi kulturo varnosti v gradbeništvu. Vsak akter ima svojo vlogo v partnerstvu. Podobno so se v kampanji "Recept za varnost" v industriji hrane in pijače delodajalci in sindikati zaposlenih v tej industriji sporazumeli o dokumentu o "skupni strategiji". Ta sporazum vključuje zavezanost vsakega partnerja in tudi določa ukrepe za vsako od strani, vključno z ustanovo, zadolženo za preprečevanje tveganj, ki izhajajo iz dela, na vseh stopnjah kampanje. "Preprečevanje vbodov s šivankami – William Baird" je še en primer sodelovanja, kjer se je ukrepanje začelo s podjetniško pobudo. Cilj je bil razviti varnostno napravo za lastno uporabo v podjetju. Ko se je naprava izkazala za učinkovito, je sindikat spodbujal njeno uporabo v industriji s pomočjo ustanove, zadolžene za preprečevanje tveganj, ki izhajajo iz dela. Naprava je bila široko sprejeta in koncept je bil vključen v standard CEN.

Potreba po prilagoditvi ukrepov okolju industrije ali podjetja

Ukrepi za preprečevanje nezgod morajo upoštevati posebne okoliščine organizacije, vključno s sredstvi. Natančneje, vse pobude morajo biti praktično uporabne in ne prezapletene ali predrage. V nekaterih primerih to pomeni, da je mogoče zahtevati zunanjo finančno podporo ali subvencije, čeprav lahko pomoč pride tudi v obliki tehničnih nasvetov ali usposabljanja.

Splošna uporabnost spoznanj iz študije

Vse programe za preprečevanje nezgod, opisane v tem programu, je načeloma mogoče uporabiti v drugih okoliščinah, ne glede na to, ali so se prvotno uporabljali za vprašanja na nacionalni, regionalni, sektorski ali podjetniški ravni. Nekateri programi, kot je instrument Tutta, so celo izrecno namenjeni za uporabo v različnih podjetjih/delovnih mestih, sektorjih in celo državah.

Kako dobiti poročilo

Celotno poročilo je na voljo v angleščini na spletni strani Agencije <http://agency.osha.eu.int/publications/reports/workaccidents/>, od koder si ga lahko naložite brezplačno. Poročilo v tiskani obliki – "Kako zmanjšati nesreče na delovnem mestu", Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu, 2001, ISBN 92-95007-42-5, lahko naročite pri Uradu za uradne publikacije ES EUR-OP v Luksemburgu (<http://eur-op.eu.int/>) ali pri njegovih prodajnih zastopnikih. Cena je 13 EUR v Luksemburgu (brez DDV).

Informativni bilten je na voljo v vseh jezikih EU na strani <http://agency.osha.eu.int/publications/factsheets/>.

"Preprečevanje z delom povezanih nezgod" je bila tema Evropskega tedna varnosti in zdravja pri delu v letu 2001, več informacij o tem je na voljo na strani <http://osha.eu.int/ew2001/>.